

På sålunda anförda skäl och under anhållan att framdeles, der så nödigt kan finnas, till höglofliga Stats-Utskottet få inkomma med vidare upplysningar i saken, får jag vårdadt föreslå,

att Riksdagen ville på det sättet medverka till lindrande af nu rådande arbetslöshet bland befolkningen i Södra Dalarne, att Riksgäldskontoret bemyndigas att, på sätt som lämpligast kan finnas, af det till Södra Dalarnes jernväg beviljade anslag, till fortskyndande af nämnda arbete, under innevarande år utbetala 500,000 kronor af 1881 års anslag.

Stockholm den 28 Januari 1879.

A. Hansson i Solberga,
från Kopparbergs län.

N:o 66.

Af Herr L. M. Carlsson: Angående införseltull å spanmål.

Sedan de finansiella förhållandena inom den civiliserade världen under de senare åren betydligt förändrats, och prisen å de flesta varu- artiklar så nedgått, att fabrikanten ofta nog ej haft annat val än att antingen oskäligt nedsätta arbetslönen eller ock upphöra med produktionen — har härigenom den allmänna uppmärksamheten blifvit rigtad på orsaken härtill, hvilket allt, om det får fortgå, torde leda till ganska betänkliga följder, till men för en liflig industri, till brist på sysselsättning för en idog arbetare.

För att afhjelpa detta onda har man dels börjat åter fästa sina blickar på skyddstillarne, såsom ett bland botemedlen, och dels börjat närmare granska de förhållanden, som särskildt vidkomma *likställigheten* såväl gent emot utlandet, som inom landet sjelft.

Utän att nu kunna eller våga ingå uti en närmare pröfning om skyddstillarnes lämplighet, en sak, som torde bero på olika länders för-

hållanden och tidsomständigheterna — vill jag endast hålla mig till den andra frågan, eller om likställigheten, förutan hvilkens hvilande på en sund och rättvis grund, vare sig med eller utan skyddstullar, all industriel utveckling i längden hämmas.

Betrakta vi vårt lands ställning gent emot utlandet, så finna vi, att, ehuru de stormagter, som äro våra närmaste grannar, hit införa t. ex. stora skeppslaster af malen och omalen spannmål utan tullafgift, så få vi deremot ej införa våra exportvaror till dessa länder på samma liberala vilkor, utan har synnerligast Ryssland belagt dem med höga skyddstullar; ett exempel, som äfven Tyskland nu tyckes vilja efterfölja. Samma opropotionerliga förhållande råder äfven inom landet sjelft. Så hafva alla förädlare af produkter från jern, ylle och bomull m. fl., således nästan alla den större industriens målsmän, ja äfven handtverkarne, skyddstullar, hvilka deremot jordbrukarne sakna till och med för sina förädlade varor, såsom malen spannmål och ladugårdsprodukter.

Häraf följer, att jordens odlare måste genom konstlade pris på sina förnödenheter, såsom kläder, husgeråd m. m., understödja de andra landets industriidkare, men sjelfva, såsom saknande skyddstullar, ej kunna täfla med sina yrkesidkare i utlandet, som ej äro underkastade samma obilliga förhållanden, som här råda, och dessutom ega stora företräden, hvad beträffar klimat, kapitalstyrka, jordmån m. fl. omständigheter.

Härpå beror det till en stor del, att landtbruket, ehuru landets modernäring, ej kan lemna den afkastning till innehafvaren och dess arbetare, som vore önskvärdt och för landets framgång af en så väsentlig vigt. Att så är, bevisas dels genom den torftighet och försakelse, som af egare eller innehafvare af jordbruksfastighet måste iakttagas, om han skall kunna draga sig fram, i jemförelse med andra näringsidkare eller innehafvare af andra fastigheter, dels ock genom den lägre aflöning landtbrukaren måste erbjuda arbetarne, hvarigenom, till skada för vårt lands befolkning, de dugligaste och bästa arbetarne dragas från denna modernäring till städerna, fabriksorterna m. m. eller ock emigrera.

Stora skäl synas sålunda vara för handen, att ej staten låter fortsätta med tullfri införsel af landtbrukets produkter, och vilja vi endast tillse, huru saken komme att gestalta sig för de olika samhällsklasserna, om ofvannämnda tullfrihet försvunne och landtbrukaren derigenom blefve likställd med öfriga skyddstull åtnjutande klasserna. Det gäller då först att bemöta det vanligast använda inkastet, eller att tull å matförnöden-

heter skulle för arbetaren fördyra hans nödvändigaste behof och således försvåra hans samhällsställning.

Med erinran att cirka $\frac{4}{5}$ af landets befolkning hafva sin utkomst af jordbruket, vill jag då först nämna, att arbetaren der har af arbetsgifvaren sitt behof af landbruksalster in natura, och att ett fördyrande deraf således ej kan skada honom. För den återstående delen af arbetsbefolkningen synes naturligtvis ett förhöjdt pris å matvaror ej vara hvarken fördelaktigt eller önskvärdt, men vid närmare eftersinnande skall man finna, att för dem skulle gifvas en god ersättning i den stegring af arbetslönen i allmänhet och det rikare tillfälle till arbetsförtjenst, som genom vår hufvudnäring, landbrukets blomstrande och framåtgående skulle uppstå, och således möjligen några procents högre pris å landbruksprodukter endast leda till fördel äfven för dessa senare arbetare och således för hela arbetarklassen. Det återstår nu att tillse, huruvida den öfriga befolkningen utom landtbrukarne och arbetarne, såsom embets- och tjänstemän, m. fl. samt alla utom jordbruket stående industriidkare och handverkare skulle härigenom få skäl till rättmätig klagan.

Beträffande då först embets- och tjänstemän, så hafva de erhållit full ersättning för förhöjda pris å lefnadsförnödenheter genom de dem af staten beviljade löne-, ålders- och dyrtids-tillägg och böra sålunda äfven de vara beredda uppå, att också landtbrukaren, som så betydligt bidrager till nämnda förhöjda afföningar, söker få någon högre inkomst för att kunna fortfarande uppfylla sina bidrag till statskassan. Hvad åter beträffar industriidkare och handverkare, så hafva de, såsom redan är visadt, skyddstullar, och då här endast är fråga om likställighet, kunna de häremot rättvisligen ej hafva något att anmärka.

Alla samhällsklasser skulle i öfrigt gemensamt få indirekt vinst genom hufvudnäringen, landbrukets upplifvande, ty erfarenheten visar, att alla må bra, om landtbrukaren och bonden berga sig, men tvärtom, om dessa äro fattige; och böra väl alla förena sig om, att i det land, de bygga och bo, allmän rättvisa och välmåga må blifva rådande.

När för omkring 20 år sedan skyddstullarne borttogos från landbrukets produkter, lefde man i andra förhoppningar, än hvad nu är händelsen; man trodde då, att frihandelsprincipen skulle fullständigt kunna tillämpas och vårt lands näringar ej behöfva skyddas, och att vi såsom regel ej skulle komma att använda annat än finanstullar; man trodde, att det skydd, som då lemnades qvar åt andra, utom landbruket stående näringar snart skulle kunna indragas, och att deras idkare ej skulle alltid åtnjuta fördelar framför modernäringens.

Man misstog sig dock häruti; ty alla dessa, skyddstull åtnjutande näringar hafva fortfarande behöft skydd qvar, och äro visst icke benägna att nu afstå ifrån detsamma, hvilket väl heller ingen svensk man under nuvarande tryckta konjunkturen lär vilja påyrka.

Då landtbruket således en lång tid varit uti en tryckande och skadlig undantagsställning, som endast kan förändras genom återgående till deras förra jemlikhetstillstånd, hvad tullsystemet beträffar, så är hög tid, att Riksdagen tager frågan om hand, dels för vinnande af likställighet inom landet sjelft och ej mindre för erhållande af reciprocitet emot utlandet, hvilket af andra länders statsekonomer anses af stor vigt för ett lands finansiella och ekonomiska utveckling.

Af landtbrukets produkter är det då hufvudsakligen malen och omalen spannmål, som till vårt land införes, och denna införsel torde i närmaste framtid snarare ökas än minskas, då Ryssland hinnes till sina omätliga åkerfält utsträcka det under byggnad varande stora jernvägsnätet, hvarigenom sagda land ännu mera än hittills kan medelst sin spannmåls hitförande nedtrycka och skada vårt lands modernäring, och anser jag därför nödvändigt, att skydd för malen och omalen spannmål med undantag af hafra, hvarå ej importen varit af någon betydighet, så fort som möjligt påbjudes, men deremot för att visa, att det endast är det viktigaste behovet man har för ögonen, låta andra landtbruksalster, såsom ladugårdsprodukter m. m., försöka uthålla fri täflan, och får jag på här nämnda skäl föreslå,

att Riksdagen må besluta:

- 1:o) att ifrån och med år 1880 för all från utlandet hit till Sverige införd omalen spannmål, med undantag af hafra, skall till statsverket erläggas en tullafgift af 60 öre per centner för hvete och 40 öre per centner för alla öfriga slag, samt
- 2:o) att från ofvan sagda tid för från utlandet införd malen spannmål likaledes skall till statsverket erläggas en tullafgift, öfverstigande den här för omalen spannmål föreslagna med 15 procent för mjöl af hvete och 10 procent för mjöl af alla andra slags spannmål.

Om remiss till vederbörligt Utskott anhålles.

Stockholm den 25 Januari 1879.

L. M. Carlsson.